

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy hóra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap
korán reggel.
Unnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1903.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

Vasárnap, December 13.

Törvénysértés.

Kolozsvár, dec. 12.

(△) Még a kötött béke és a folyó harc közepette is fölkeltette az ország közvéleményének érdeklődését egy probléma, a mely látványosan csak az olasz borbéhozatalra s az olasz borvámklauzulának meg, vagy meg nem hosszabbítására, a bor vámjának milyen mértékben való fölemelésére és a bortermelés érdekeinek milyen mértékben való megóvására vonatkozik, valójában azonban nemcsak az annyit idézett és annyit magyarázott 1899: XXX. törvényezik eleve, hanem a magyar közgazdaság legfontosabb ügyébe, az önálló és közös vámterület ügyébe nyúlik be.

A magyar és osztrák bortermeles hangos és nyomatékos követeléseire a magyar és osztrák kormányok kénytelenek voltak az olasz kereskedelmi szerződést fölmondani, hogy az annyira sérelmes borvámklauzula abból elimináltassék és az olasz borözön ellen kellő védővámokból állíttassék gát. Ez év december harmincegyedikéig meg kell kötni az új szerződést, vagy meg kellene hosszabbítani a régit, különben beáll Olaszországgal a szerződés nélküli viszony, a biztos vámhaboru.

És ezt valami szörnyű nagy bajnak találja a kormány és úgy állítja elő a dolgot, mintha Magyarországnak valami katalizmától kellene félnie, ha nem sikerül a találmánokkal idejében szerződnie. Félhivatalos harsonaszóval és miniszteri nyilatkozatokkal adják értésére a magyar népnek, hogy a kormány kötelességérzetének szent tudatában és a magyar érdekeknek malgré tout való megvédésének segítő fegyvereként, dacára annak, hogy az az átkozott obstrukció nem enged idejében szerződést kötni.

Impozáns lenne a magyar kormány ezen kötelességtudása és buzgósa, ha egy törvény érdekében s a magyar érdekek javára cselekednék. De mikor a magyar kormány egy magyar törvényen, az 1899: XXX. törvényezik gázol keresztül, hogy szolgálatot tehessen idegen érdekeknek, az osztrák érdekeknek, akkor a kormánynak ezen eljárása nemcsak a legszigorubb kritika alá kell, hogy vessék, de a legradikálisabb eszközökkel kell, hogy lehetetlenné tétessék.

Azt mondtuk, hogy az olaszokkal való kereskedelmi szerződés nem a mi, hanem az olaszok, meg az osztrákok érdekeit szolgálja csupán. Az olaszokért, mert rengeteg borukat ránk zúdítják még a klauzula 3 frt 20 krajcáros kedvezményes váma nélkül is és az osztrákoknak, mert ők a borbéhozatal hátrányaiért kárpótolják magukat az iparcikk kivételével. Ezért az osztrák iparkivételért fáj olyan nagyon a mi kormányunknak a feje, ezért kell coute que coute, kerüljön az bár a törvény brutális megsértésébe is, az olasz szerződést az 1899. XXX. nyílt tilalma ellenére az autonóm vámtarifa létrejötté előtt megkötni. Osztrák érdek fűződik az olasz szerződéshez és nem magyar. Mert a magyar érdek az, hogy az olasz borbéhozatalnak olyan magas vámost állítsunk elé, aminő mellett szerződés nem lenne köthető; de az osztrák érdek kívánja, hogy mérsékelt vámmal engedjük be az olasz bort, hogy az olaszok mérsékelt vámmal enged-

jék be az osztrák iparcikkeket. A mi érdekünk Olaszországgal szemben a szerződés nélkülség, vagy akár a vámhaboru is. Mert ezzel teljesen ki lenne zárva az olasz bor, míg a fa- és lókvitelünket — mint a közgazdasági bizottságban Rubinek Gyula kormánypárti képviselő és közgazdasági politikus kifejtette az olaszok nem illethetnék harci vámmal, mert ezeknek a cikkeknek fölünk való beszerzésére föltétlenül ránk vannak utalva.

De a kormány által a kereskedelmi szerződés köthetésére kért fölhatalmazás egy garanciális törvényt játszik ki és sért meg. Mert az 1899. XXX. törvényezik, amely Széll Kálmán paktumjának egyik alkotó része volt minden kétséget kizáróan mondja 4. §-ának 2. bekezdésében, hogy:

„A külfölddel megkezdendő tárgyalások előtt az autonóm vámtarifa új autonóm vámtarifával helyettesítendő, amely mindkét állam mezőgazdasági és ipari érdekeit egyaránt védi.”

Megvan-e az új autonóm vámtarifa? Nincs. Új szerződést kötni tehát nem lehet és nem szabad, mert az az 5. §. utolsó bekezdése értelmében „a viszonyosság meg nem tartását” jelenti s a külön vámterület „jogi” lételetét tényleges önálló vámterületté kell, hogy átalakítsa.

De ha a kormány már az olasz szerződésnél is az osztrák érdekek maglyájára hurcolja a magyar érdekeket, mennyivel inkább kész erre akkor, midőn olyan nagy dolog forog kockán, mint Ausztriától való gazdasági különválásunk. S ha a kormány már az olasz incidens ötletről rátafosott egy garanciális törvényre, mert az volt az osztrák iparbárók érdeke, mennyivel inkább megteszi azt ezzel a törvénnyel akkor, mikor a gazdasági különválásról van szó, amit egy király nem enged.

Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter ugyancsak a közgazdasági bizottság ülésén a külön vámterület ellen akart érvelni, mikor így szólott: „Az a kérdés, hogy legyen-e önálló vámterület, vagy sem — nem a kormánytól s egyes pártoktól függ, hanem attól, hogy mikor lesznek meg ennek természetes feltételei.” Tehát az ezeréves Magyarországban hiányzanak azok a természetes feltételek, melyek megvannak Szerbiában, Romániában, Spanyolországban? Hiányzanak azok a természetes feltételek, melyek egy porázon vezetett országot képessé tegyék arra, hogy saját lábán járjon, saját javára dolgozzék? De hát ha ezek a föltételek hiányzanak, hol van akkor az az óriás haladás, amit uton utfélen hirdetnek a kiegyezési mérleg vagyonszámlán? Hiszen harmincöt év alatt Németország ipara legyőzte az angolét, Amerika mezőgazdasága itt veti le az európai, Anglia kereskedelme egész világokat hódította meg: éppen csak Magyarország az, amely még mindig azon természetes feltételek nélkül szűkölködik, amelyek csöppnyi országokat képessé teszik az önállóságra. Mik azok a természetes feltételek? — mondják meg. De megmondjuk mi is: az, hogy ön-maga sorsának legyen intézője, hogy magamagának dolgozhasson — ez a természetes feltétele nincs meg Magyarországnak.

1897 óta nincs kiegyezés Magyarország és Ausztria között, 1903-ra teszi az 1899: XXX. t.-c.

azt az utolsó terminust, amikor a vámszövetséget meg kell újítani és a naiv kormányfőriaink tettett megütközéssel mondják: „csak nem fogjuk azt az abszurdumot elkövetni, hogy hirtelen beleugorjunk az önálló vámterület, tényleges állapotába!” De mikor hat év idejük volt erre az eshetőségre elkészülni: lehet-e akkor „hirtelen beugrás”-ról szó? És mikor a törvény parancsosan követeli meg: szabad-e akkor azt abszurdumnak tekinteni? Igaza volt egy kormánypárti képviselőnek, aki néhány évvel ezelőtt így jellemezte a vámszövetséget: »A vámszövetségnek csak az az előnye hogy ez a megszokott állapot, melybe minden gazdasági tényező valahogyan beletörődött: nem kell hozzá merész elhatározás, hogy tovább is fenntartsuk.» Ugy van: megszokott állapot az, hogy Ausztriának vagyunk adózói; az ám, csakugyan: beletörődik már ez a mi kis iparunk a gyönyörűséges állapotba. Hanem hát a cigány gébeje is mielőtt egészen megszokta volna az éhezést, fölfordult. A mi kormányfőriaink is az éhezés megszokásának politikáját kényszerítik rá az országra. Csak hogy ők megfordított cigányok: az ország elől lopják el az abrakot és adják oda Ausztriának.

Az EMKE választmányi ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, dec. 12.

Az E. M. K. E. hazánk egyik legnagyobb és leghatalmasabb kulturregysége, választmányi ülést tartott.

Komoly urak, komoly képpel ültek össze és nagy fontoskodással tárgyaltak. Tárgyaltak pedig kis dolgokat nagy tüzzel és hévvel; viszont jelentőségteljes, fontos ügyeket apró kicsinykedéssel.

Ez a külső képe az E. M. K. E. választmányi ülésének. Szinte elszomorító tapasztalni, hogy mint ledetpett reá erre a nagy és szent célu egyesületre valami szürke kód; mint öröklődik meg a nagyrahivatottság: a kicsinykedés, az aprólékoság levezetőjében. De most sem akarunk kritikát, általános bírálatot mondani az E. M. K. E. működéséről. Már legközelebb — most már — sorát kerítjük annak is. Szóljának hát most egyelőre helyettünk a tények.

Személyi ügyek.

Tullán Béla miniszter értesítette ki nevezéséről az egyesületet.

Az E. M. K. E. ennél fogva sietve üdvözi a minisztert.

Üdvözlük természetesen Bíró Bélát jubileuma alkalmával. A személyes ügyeknek ez a legrokonszenvesebb mozzanata, mert egy 40 esztendei egyházi munkásság elismerésére szól.

Am üdvözlük Feilitzsch Arthur bárót is. Mert városunk e kiváló férfit súlyos egyéni kiválóságaiért képviselőházi alelnökké választották.

Elparentálta még gr. Beldi Ákos elnök, Velits Ödönt, Torda város volt polgármesterét. A halottakról való kegyetes megemlékezés ellen senkinek kifogása nem lehet.

Ezután a mult ülése jegyzőkönyvének felolvasása következett.

Tulajdonképeni működés.

Ezúán Sándor József t. alelnök föltűkár jelentést tett az elmúlt hónap működéséről.

E jelentés szerint:
1. tartottak egy direktoriumi ülést;
2. képviseltette magát az E. M. K. E., a D. M. K. E. alakulásánál;
3. iskolai államosítása iránt lépéseket tett;

4. új népkönyvtárt és daloskört alakított.

5. Emke gyűjtőből bevételzett 500 koronát.

6. Flóra-gyertyából 13 koronát.
Ezek az E. M. K. E. egy havi működésének kiemelkedő mozzanatai. Valóban felemelő, megnyugtató, elismerést érdemlő működés. Csak az akifületesen szemléli a dolgot, nem tudja: melyik a nagyobb? Az-e hogy üléseztek; az-e hogy Sándor József Szegeden volt; az-e hogy az Emke gyűjtő 500 koronát jövedelmezett; avagy az, hogy a Flóra-gyertya csak 13 koronát?

Am meglehetősen bolongattak a komolykodó választmányi bácsik és tudósul vették a jelentést.

Fontos ügyek.

De ime fölemelkedik Fekete Nagy Béla, a szikár és különben szinpatikus városi tanácsos és indítványokat terjeszt elő.

— No most... most következik; amiért az E. M. K. E. el; sejtjük mi. S tényleg komolyan indítványozza: a hazát csak egy mentjük meg, ha kapcsolatot létesítünk a többi társregysülettel és az idegen forgalmi vállalat által a magyar föld megismertetésére kiadott, de téves adatokat tartalmazó németnyelvű könyvek kiigazítására lépéseket teszünk.

Ez már azután nagy ügy.

De a hazamentés csak részben sikerült. Hosszabb vita után kimondották, hogy szerves kapcsolat a különböző kulturregysületek között nem létesítenek. (Még el találják lesni, hogy hogyan kell a semmittevést lázas tevékenység gyanánt bemutatni.) Hanem az összeköttetést fenntartják.

Ami pedig az a bizonyos kiigazítást illeti, arra dr. Márki Sándort kérték fel.

Pénztári jelentés.

A főpenztáros jelentése szerint az egyesületnek 2,890,000 korona a vagyona december hóban. Az egyesület vagyona ez év elejétől fogva 40,000 koronával gyarapodott. A főpenztáros reméli, hogy ez év végeig 2,900,000 korona lesz a vagyon.

Egy kicsi a szent célokra.

Algyógon egy vállalkozó tudósírszanatoriumot akar létesíteni. E célból az egyesület birtokából 30 holdat, holdankint 100 koronáért kén.

A 30 hold föld eladásához hozzájárul a választmány.
Sánta Á., a kolozsvári Szt.-Ferenc-rendi zárda főnöke kéri az egyesületet, hogy a zárda restaurálásához járuljon hozzá. Márki Sándor megjegyzi, hogy a Szt.-Ferenc-rendiek zárdaját nem Mátyás király létesítette, mint azt hiszik, mert Mátyás király a Farkas utcai ev. ref. templomot építette. A restaurálásához különben az Emke 200 koronával járul hozzá.

A mezőföldi ref. iskola létesítésére 1000 koronát, a maros-újvári iparos-tanonciskola részére pedig 100 koronát szavaztak meg.

Ludvig Rezső és Ajtai József „A magyar nemzet és nemzetiségük” című munkáját 100 példányban veszik meg.

Székely kiállítás.

Az „Erdélyi Gazdasági Egyesület” országos akciót indított egy székely kiállítás rendezésére, mely Maros-Vásárhelyen, de esetleg Kolozsvárt létesítenék.

Mindenki tisztában van egy ilyen kiállítás horderejével. Erdély jövője szempontjából. Mivel pedig nagyjelentőségű ügyről van szó, ennél fogva szinte természetesnek találjuk, hogy az Emke választmánya nem sokat foglalkozott ezzel az ügygel. Ha abban a választmányban egyénenként nem olyan tiszteletreméltó férfiak ülnek, mint amilyenek ott tényleg fungálnak, azt mondanók, hogy nem tudtak tisztába jönni e kérdés fontosságával. Így azonban egyszerűen mely sajnálattal konstatáljuk: hogy a föltűkár optimistának jelezte egy nagyon komoly testület az E. G. E. tervezetét; belekötött abba, hogy esetlegesen Kolozsvárra van tervezve a kiállítás; de kimondotta a választ-

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Eggetem-utca 7., (Lycæum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyszög centiméterenként 8 fillér.

Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyilttér soronként 40 fillér.

mány, hogy *szakosztályt nem rendez*, legfeljebb némi támogatásban fogja részesíteni a kiállítást.

Süket föltreke találunk, ha most polemizálni óhajtanánk e határozattal. Csak annyit konstatálunk, hogy ez alkalommal az E. M. K. E. is vezető részt kérhetett volna abban a munkában, mely Erdély javára, megismertetésére szolgál és az E. M. K. E. ezt az alkalmat is — eddigi tradícióihoz híven — elmulasztotta.

Vád a kolozsvári kereskedők ellen.

Ezután egy nagyon komoly ügy került szőnyegre. Nem azért komoly, mert az E. M. K. E. választmánya tárgyalta, hanem azért, mert a kolozsvári kereskedelmet érinti. Tudósítónk ez ülése e részéről a következőket írja:

„Végül a föltűkár jelenti, hogy a kolozsvári kereskedők a magyar cukor ellen kartell akarnak szervezni. A kartell teljesen száműzné a magyar cukrot a kolozsvári piacról és helyette osztrák cukrot hozna forgalomba.

Kuszkó István jelenti, hogy a kartell élén Szele Márton kereskedő áll.

A föltűkár előterjeszti a botfalvi cukorgyár átíratát, mely szerint a magyar cukor mindenben kiállja a versenyt az osztrákkal. Felemli még a föltűkár, hogy egy szakértő is, dr. Fabinyi egy. tanár, ki a magyar cukrot tüzeten megvizsgálta, azt konstatálta, hogy a magyar cukor tényleg ép olyan jó, mint a legkiválóbb gyártmányú osztrák cukor.

A választmány többek hozzájárulása után elhatározta, hogy az osztrák cukor behozatalát megakadályozza.”

Eddig a tudósítás Nagyon természetes, hogy mi sokkal lelkiismeretesebbek vagyunk, mint az Emke föltűkára és érdeklődünk e kérdés iránt. Megtudtuk, hogy a kolozsvári kereskedők igenis tartanak osztrák cukrot. De azért, mert vannak vevők, kik határozatlan követelik. Ha nem kapják: hozzatnak vidékről. A kolozsvári kereskedők azonban nem hagyták el a magyar cukrot. Sőt, hogy annak kelendőségét biztosítsák: megállapodtak abban, hogy az osztrák cukrot drágábbért árúsiadják, mint a magyar cukrot, pedig nekik az osztrák cukor olcsóbbba kerül, mint a magyar cukor. Arra kötöttek hát kartellt: hogy aki kifejezetten osztrák cukrot akar vásárolni, az fizesse is azt meg. A magyar cukrot tehát árúsiadják Kolozsvártól:

5 kgrként 80 fillérért

kimérve..... 84 fillérért

Az osztrák cukrot pedig:

5 kgrként 84 fillérért

Kimérve..... 88 fillérért

Erre meg is egyeztek valamennyien. Azt nem tehetik, hogy vevőiket más városra utalják, mert akkor az nemcsak cukrot vesz ott, de egyebet is és ők becsukhatják a boltjukat. Ezért tartanak kis mértékben osztrák cukrot és ha valaki ragaszkodik hozzá, kiszolgálják. De első sorban és minden körülmények között, a magyar cukrot portálják. A közönség a hibás, hogy nem bojkottálja teljesen az osztrák cukrot.

Az E. M. K. E. tehát hallott valamit harangozni. Mert az „Ellenzék” már hosszabb idő óta, rosszakaratu tendenciával terjeszt ilyen híreket. De amit az „Ellenzék” megteszt, azt nem szabad tenni az EMKE-nek. Hanem meg kellett volna győződni arról, amit a föltűkár állit. S ha komoly lenne a munka, ami ott folyik, akkor érdeklődve a dolog iránt, megtudták volna azt, hogy a kereskedők u. n. kartellje, mely drágábbá teszi az osztrák cukrot, mint a magyart: voltaképen *védelme a magyar cukornak*, melynek fogyasztását olcsóbb árakkal óhajtják elősegíteni.

Mindezt nekünk egy tíz főnyi komoly kereskedőkből álló küldöttség: *Haraszthy Jenő* vezetésével aktaszertűleg bizonyította be.

Igy néz ki az E. M. K. E. magyar iparpártolása. Amely vádaskodik egy egész

Krajcsovich Gábor

Legjobb varrógéptűk, Acetelin kerékpár-lámpák és elsőrendű Calcium carbid.

varrógép- és kerékpár raktár Kolozsvárt, Jókai-utca 11. szám.

Varrógépeket családok és iparosok részére, valamint kerékpárokat csak nálam vásárolhatni a legjobb minőségben, a legolcsóbb árak mellett, a legkisebb részletfizetésre is.

testület ellen — *alapítványul*. Szinte lel-
künkben két a sóhaj; a magyar iparra te-
kintve: mentsd meg Istent a barátaitól; az
lenséggel majd csak megbirkózik.

A választmányi ülés a tárggyal
véget ért.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— A képviselőház ülése. —
Budapest, dec. 12.

Elnök: Perczel Dezső.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesí-
tése után.

Elnök: Felolvastatja az indítványos
könyvet.

Szöts Pál jegyző jelenti, hogy nincs
indítvány bejegyezve.

Kaas Ivar báró: Hogyne volna!

Szöts Pál: Nincs!

Kaas Ivar báró: Hát a régiek?

Szederkényi Nándor: A házszabá-
lyokhoz kér szót.

Egy hang jobbról: Szégyelje ma-
gát!

Szederkényi Nándor: Kéri a régeb-
ben bejegyzett indítványok felolvasását.

Elnök: Nem engedheti meg. Az in-
dítványokat csak minden hó elsőjén szokás
felolvasni. (Helyeslés jobbról.)

Szöcs Pál jegyző: Felolvassa a be-
jegyzett interpellációkat.

Elnök: Két órákor térünk rá.

Lovász Márton: Kérde, elég idő
lesz-e a miniszteri válaszokra is.

Elnök: Igen, mert azok a napirend-
hez tartoznak.

Holló Lajos: Napirend előtt szóla-
fel az állami tisztviselők érdekében. Tudni
akarja, mennyiben felel meg a lapoknak az a
híre, hogy még karácsony előtt megkap-
ják az igért pótlékokat. A tisztviselők nagy
erősségei az országnak, mindenütt egy-
védőbástyája a magyarságnak. A fizetésren-
dezésre vonatkozó javaslatot készek vol-
tunk mindig bármikor letárgyalni, hogy e
nagy testület, amely a magyar értelmiséget
képezi megnyugvással folytassa munkássá-
gát. Mikor az előbbi kormány betervezte
javaslatát a fizetésrendezésre, senki
nem szólott ellene, a bizottságokban is egy-
hangulag állapodtak meg és a mostani mi-
niszterelnök a legmostohabban bának velük.
Nem érti ezt az eljárást, nem egyéb az,
mint a testület lekicsinylése. Mert hiszen a
miniszterelnök aktív politikus volt akkor
is, amidőn Széll beterveztette a javaslatot.
Miért nem emelt akkor kifogást ellene és
miért teszi azt most? Még csodálatosabb
a pénzügyminiszter állásfoglalása. Kéri a
miniszterelnököt, hogy tegye meg a minis-
terelnököt meggyűlölt választ a tiszt-
viselőknek.

Tisza István gróf: Nem jöhet segít-
ségére az obstruálónak (Zaj balról) ezért
nem terjeszkedhetik ki Holló egész felszólá-
sára. Kijelenti, hogy a kormány szívében
viseli az állami tisztviselők sorsát, addig
a határig, ameddig az állam háztartása meg-
engedi. Az új kormány nem tehetette magáé-
vá a régi felfogást, mert a közszolgálat
többi régi érdemes tagjait is figyelembe kell
venni. (Helyeslés jobbról.) Az állami pénz-
ügyi ellensúly fenntartásával a kormány
mindent meg fog tenni a tisztviselőkért. A
kormány rövidesen, néhány nap múlva be
fog terjeszteni egy javaslatot, amely a tiszt-
viselőknek pótlékáról szól és kérni fogja
azt a tárgyalás alatt álló, sürgős javaslatok
után azonnal vegye tárgyalás alá. (Zaj bal-
ról, helyeslés a jobboldalon.) A kormányt
egyébként kötelessége nem terheli, minthogy
módot nyújtson a ház minden tagjának a
tisztviselők sorsának javítására.

Lovász Márton: Targyaljuk mi sze-
vesen, csak tessék előhozni.

Tisza István gróf: A terminushoz
kötött javaslatok előtt tárgyalni nem lehet.
(Zajos helyeslés jobbról.) Ha azonban még
sem lehetne letárgyalni a benyújtandó ja-
vaslatot a kormány saját felelősségére is ki
fogja utalni a pótlékok (Zajos helyeslés
jobbról.)

Holló Lajos: Ezt a választ nem veszi
tudomásul.

Elnök: Következik a napirend, a vita
folytatása az üljőjavaslatok ellen.

Barabás Béla: Ösmerteti a függet-
lenség párt legutóbbi határozatát, a mely
arra kötelezi a párttagokat, hogy rendkívüli
eszközökkel tovább nem küzdenek. E hatá-
rozatot ő is híven, becsülettel betartja.
Ámde ez nem zárhatja ki azt, hogy a vitá-
ban valaki részt ne vehessen. (Ugy van bal-
ról.) Hogy ő a párt határozatát megtartja,
arra indító okot képez az, hogy látja, nincs
elegendő erejük a jelenben, a mi pedig meg-
van, azt nem szabad megtörni most, mert
nagy célok elérésére hivatott az. Ő a harc
folytatásánál csak egyet látott maga előtt,
hogy beteg a nemzet, halálosan beteg, mert
nincs nyelve. Ilyenkor pedig minden mellék-
kérdéstől el kell tekinteni és csak azt néz-
zük, hogy az egészséget állítsuk helyre.
Hogy mi lett volna, ha a harcot tovább
folytatják, nem tudja. De erőszak nem jö-
hetett volna, mert bízik a király alkotmá-
nyosságában és éppen ezért meg van győ-
ződve róla, hogy a király hajlott volna meg
az alkotmány előtt. Szomorúsággal tölti el
lelkét és keserűséggel szívát, hogy e harcuk,
a melyet hazafias érzelmek egész tűzzel,
szent lelkesedéssel, önzetlenséggel, becsülettel
folytatnak, nem érte el a kellő eredményt.
Azért az obstrukciót eltiltani senkinek sem
lehet, mert annak mégis vannak egyes viv-
mányai. Először felnyitották a nemzet szem-
mét, megmutatták neki a fennálló tör-

vényeket, a melyekkel bevonulhat az al-
kotmány sáncai közé, hogy onnan követel-
hesse jogait.

Másodszor visszaszorították a katonai
tulpasokat és papzárásokat, harmadszor
pedig megmutatták az egész világ előtt, hogy
Magyarország igenis önálló jogállam és nem
Ausztria provinciája. (Ugy van! a szélső-
balon.) A történekből a függetlenségi párt
levonhatja a konzekvenciát: ha valamért
elkezd a harcot, azt abba ne hagyja, meg
ne retiráljon soha, míg célját el nem éri,
mert különben megtöri az ellenzék ellenálló
erejét. (Ugy van! a balon és szélsőbalon.)
Mi a mostani párthatározatot megtartjuk,
de ugyanakkor tessék a miniszterelnöknek
is beváltani ígéretét. Annak harmadik
pontja, a mely a nemzet jogáról szól, még
most sincs határozattá emelve. Ha pedig
megkövetelik, hogy a függetlenségi párt be-
tartja határozatát, tessék a miniszterelnök-
nek is beváltani ígéretét. (Ugy van! a szélső-
balon.) Határozati javaslatot nyújt be, amely
tulajdonképpen a Kossuth által betervezett
béképontokat és az azokra adott miniszter-
elnöki ígéreteket tartalmazza.

Kéri a javaslat elfogadását, mert el-
lenkező esetben a párttagjai feloldozva
éreznék magukat a mostani kötelezettség
alól. (Ugy van! a szélsőbalon.) A katonai
javaslatokat nem fogadja el. (Hosszas he-
lyeslés a balon és szélsőbalon.)

Darányi Ferenc: Az üljőjavaslat-
hoz szól, amelyet nem fogad el.

Barabás Béla: Mivel értésére jutott,
hogy Kossuth Ferenc az üljőjavaslatához
ugyanazon határozati javaslatot fogja beadni,
amelyet ő beadott, a saját javaslatát visz-
szavonja.

Ezután a honvédelmi miniszter Nyiri
Sándor válaszló Szalay Lászlónak egy ré-
gebbi interpellációjára. A ház a választ tu-
domásul vette.

Tisza István miniszterelnök törvény-
javaslatot terjeszt be a szegedi középítség-
tanács hatáskörének további meghosszabbi-
tása tárgyában.

Rosenberg Gyula a közgazdasági bi-
zottság jelentését terjeszti elő az olasz ke-
reskedelmi szerződéseik ügyében.

Az ellenzék rövid házszabály vitát
rendez, hogy miért nem terjesztették be a
törvényjavaslatot és a jelentést az ülés
előtt.

Ezután az elnök azon indítványát,
hogy hétfőn is ülést tartsanak elfogadják.

Végül **Lendl Adolf** interpellált a bu-
zsi közalapítványi birtok bérletrendszeré-
nek tárgyában.

Berzeviczky Albert miniszter nyom-
ban választott az interpellációra. A választ
tudomásul vétele után az ülés véget ért.

MEGHÍVÓ.

A kolozsvári függetlenségi és 48-as
Kossuth-párt ma, 13-án (vasárnap)
délelőtt fél 11 órákor a **Biasini-**
szállóban

Ertekezletet tart,
melyre
a tagok tisztelettel meghívotnak.

Kolozsvár, 1903. dec. 11-én

Dr. Kecskeméthy István Dr. Papp József
elnök. titkár.

MEGHÍVÓ.

A kolozsvári függetlenségi és 48-as
Kossuth-párt ma, 13-án (vasárnap)
délelőtt fél 11 órákor a **Biasini-**
szállóban

Ertekezletet tart,
melyre
a tagok tisztelettel meghívotnak.

Kolozsvár, 1903. dec. 11-én

Dr. Kecskeméthy István Dr. Papp József
elnök. titkár.

MEGHÍVÓ.

A kolozsvári függetlenségi és 48-as
Kossuth-párt ma, 13-án (vasárnap)
délelőtt fél 11 órákor a **Biasini-**
szállóban

Ertekezletet tart,
melyre
a tagok tisztelettel meghívotnak.

Kolozsvár, 1903. dec. 11-én

Dr. Kecskeméthy István Dr. Papp József
elnök. titkár.

MEGHÍVÓ.

A kolozsvári függetlenségi és 48-as
Kossuth-párt ma, 13-án (vasárnap)
délelőtt fél 11 órákor a **Biasini-**
szállóban

Ertekezletet tart,
melyre
a tagok tisztelettel meghívotnak.

Kolozsvár, 1903. dec. 11-én

Dr. Kecskeméthy István Dr. Papp József
elnök. titkár.

MEGHÍVÓ.

A kolozsvári függetlenségi és 48-as
Kossuth-párt ma, 13-án (vasárnap)
délelőtt fél 11 órákor a **Biasini-**
szállóban

Ertekezletet tart,
melyre
a tagok tisztelettel meghívotnak.

Kolozsvár, 1903. dec. 11-én

Dr. Kecskeméthy István Dr. Papp József
elnök. titkár.

MEGHÍVÓ.

A kolozsvári függetlenségi és 48-as
Kossuth-párt ma, 13-án (vasárnap)
délelőtt fél 11 órákor a **Biasini-**
szállóban

Ertekezletet tart,
melyre
a tagok tisztelettel meghívotnak.

Kolozsvár, 1903. dec. 11-én

Dr. Kecskeméthy István Dr. Papp József
elnök. titkár.

MEGHÍVÓ.

A kolozsvári függetlenségi és 48-as
Kossuth-párt ma, 13-án (vasárnap)
délelőtt fél 11 órákor a **Biasini-**
szállóban

Ertekezletet tart,
melyre
a tagok tisztelettel meghívotnak.

Kolozsvár, 1903. dec. 11-én

Dr. Kecskeméthy István Dr. Papp József
elnök. titkár.

MEGHÍVÓ.

A kolozsvári függetlenségi és 48-as
Kossuth-párt ma, 13-án (vasárnap)
délelőtt fél 11 órákor a **Biasini-**
szállóban

Ertekezletet tart,
melyre
a tagok tisztelettel meghívotnak.

Kolozsvár, 1903. dec. 11-én

Dr. Kecskeméthy István Dr. Papp József
elnök. titkár.

MEGHÍVÓ.

A kolozsvári függetlenségi és 48-as
Kossuth-párt ma, 13-án (vasárnap)
délelőtt fél 11 órákor a **Biasini-**
szállóban

Ertekezletet tart,
melyre
a tagok tisztelettel meghívotnak.

Kolozsvár, 1903. dec. 11-én

Dr. Kecskeméthy István Dr. Papp József
elnök. titkár.

széljünk most. De itt a közegészségügyi
ága a város életének: mily rémes képet
mutat ez!

Skarlát-járvány támad Kolozsvárott,
Az egész város tudja, orvosok beszél-
nek, hogy a járvány terjed. A város főorvosa
azonban várja gépiesen a hónap közepét
s csak akkor veszi számba a betegekét.
Végre nagy későn összehívunk egy szak-
bizottságot. Azon dühöngenek a város
részéről, laikus oldalról, hogy az „Ujság”
miért ír járványról? Szakértői részről ki-
mondják többek között, hogy fertőtlení-
teni kell, vagyis küzdeni kell a járvány
ellen, nem pedig összedugott kézzel várni,
míg gyermekeinket a járvány megfojtja.
Am a határozat *papíron maradt* s a já-
rvány ellen ma, a XX-ik században Ko-
lozsvár városa semmi egyebet sem tesz,
mint azt, a mit minden faluban tesznek,
hogy t. i. nézi, hogyan temetik el az ál-
dozatokat.

Ha kimondták a fertőtlenítés szükse-
gét, ki merte ezt a határozatot vég-
rehajtás nélkül hagyni? Ezt kérjük
s e helyen felhívjuk gr. Béli Akos főis-
pán urat, hogy ez ügyben indítson vizs-
gálatot. Az a ki e határozatot bármilyen
cimen megakadályozta, tovább nem lehet
tisztviselője Kolozsvárnak, mert előtte a
mi gyermekeink életéről több, ha egy pár
forintot megspórol. Erre a konkrét kér-
désre, erre a konkrét mulasztásra felele-
tel várnunk s intézkedést. Ki, a ki a skarlát-
járványt a maga menetére hagyta?

Egy másik ága a dolognak, hogy az
óvodákat és iskolákat miért nem zárták
be? Mire várnak? Nem volt elég az ál-
dozat? Még nem elég gyerek fekszik skarlát-
lában? Hiszen a skarlát egész serege lesi
szívcsakadva, hogy mi lesz gyermekével?
A városnak pedig mi érdeke az, hogy a
járvány ellen ezt az intézkedést ne te-
gye meg?

... De mit folytassuk mi a részlete-
zést? Kolozsvár városánál az a divat,
hogy a szakértő vélemény is csak addig
kedves, míg munkát nem okoz s költség-
et. Ha a szakértő ember, a városi tiszt-
viselő urak némelyikének inye ellenére
cselekszik, akkor alkalmatlannak tartják.

Rettenő dolog nézni, hogy a város-
nál a gyermekbetegségek, a gyermekek
réme ellen nem védekeznek, de annál
nagyobb erélyvel a járvány leküzdéséhez
szükséges költségek ellen, meg a munka
ellen.

Rettenő dolog azt nézni, hogy ezzel
a járvánnyal úgy tesznek, mint ha a tűz-
oltók egy égő ház mellett állva várnának,
hogy a tűz még nagyobb legyen, mert a
míg nem tűzvesz addig nem kell oltani.
Kolozsvár hónapok óta dühög a skarlát-
járvány, de azt, hogy járvány van,
még hivatalosan nem mondták ki, még
csak tűz van, még tűzvesz nincs.

Rettenő dolog azt nézni, hogy Kolozs-
vár városában a legfontosabb ügy: életünk
védelme sablon szerint, bürokratikussá
lassúsággal kezelik. A költséget nézik?
Olyan ügyben, melynél az ember azt vár-
ná, hogy éjjel nappalá téve, minden le-
hető és lehetetlen eszközzel, mozgószítva
a város erejét s hatalmát, küzdenek a
halál ellen, polemizálnak, spórolnak, böl-
cselkednek, fontoskodnak s nem tesznek
semmit. Nem teszik meg azt, amit két hó
előtt elhatároztak, hanem hagyják a
maga mentére a veszedelmet. Mint falu-
helyen a tüzet, hogy majd elalszik.

Valóban, nincs kedvünk e szomorú
pillanatokban bárkinek személyére is gon-
dolni. De ki kell jelentenünk, hogy ez az
állapot így tarthatatlan. Ha Kolozsvár
igazgatásába erősebb, modernebb szel-
lem nem vonul be, beláthatatlan bajok
követkehetnek ráunk. A közegészségügyi ál-
lapota mutatja, hogy beteg, súlyosan be-
teg a mi városi adminisztrációnk. És el-
érkezett az ideje annak, hogy végre győ-
keres kúrához fogjon.

Követeljük, hogy a járvány ter-
jedésének megállása ügyében hoz-
zott határozatokat végrehajtsák, s
hogy szigorú vizsgálatot indítsanak: ki
az oka, hogy e határozatokat nem haj-
tották végre? Nevezetesen kinek a hi-
bája, hogy nem fertőtlenítettek minden
egyes betegségnél?

Mozgósítsanak a városnál: hisz ott is
vannak apák, talán van ott is, a ki a
gyermeknek életét becsüli annyira, mint a
háziállatot. Mert ha Kolozsvárt egy
szarvasmarhának a körme megfájdul: az
egész várost felfordítják s elzárják a vá-
rost, hogy a járvány ne terjedjen. Erre
van költség s e zár miatt mi az élelmi-
szert horribilis áronk fizetjük meg.

De mikor gyermekeink életét fe-
nyezeti a skarlát-járvány, akkor
hiába állapítják meg az elkülönítés, a
fertőtlenítés szükségét: erre nincs mód,
erre nincs hatalom. Erre nincs költség,
nincs személyzet — semmi sincs. És a
kis gyermekek közt egyre jobban terjed
a legrettenőbb ördögi betegség. Mert a
városi tanács házában az olyan betegsé-
gek, mely csak gyermekeket támad —
nem tartják elég veszedelmeknek. A jó
Isten világosítsa föl azoknak az elméjét,
a kik ez ügyben még mindig így gondol-
kodnak.

Telemrehívás . . .

Kolozsvár, dec. 13.

Ma délután egy 16 esztendőes leány
koporsóját teszik le a földre. . . Ki néhány
nappal ezelőtt viruló hajadon volt. . . Aki
előjött ide, messzi földről, valahonnan Felső-
Magyarországból. . . Eljött valószínűleg tüdő,
frissen és egészségesen; mert hiszen más-
képen alig eresztették volna el téli időben

ilyen messzi utra. S megérkezett a rokonai
látogatására. . . Nem tudta, hogy jó lesz
ezt a várost most elkerülni, mert a halál
leselkedik mindenkre. . . Nem tudta; hogy
ebben a városban most rettegésben élnek
az emberek, mert itt egy pusztító járvány
dühög, melyet öbe tett kézzel néznek
azok, akiknek kötelességük lenne azt el-
tiporni, megfojtani. . . S ma eltemetik
azt a fiatal leányt. Tizenhat esztendő töl-
tött be s nincs több keresni valója e föld-
dön. A skarlát meglepte és megfojtotta.
Hamvas arcáról leszedte a rózsákat; égő
két szemében eloltotta a sugarakat. *Hübsch*
Eleonórát — aki előjött ide rokona Ney Ar-
min látogatására — ma délután néhány
nap kiindulás után eltemetik.

Álljunk meg pillanatra e szerez-
csélen fiatal leány koporsójánál. Normális
időben is tragikus, megdőböntő a fiatal
élet sirbaszállása. Hát még most, mikor
tudjuk, hogy mindeme csapás csak azért
szakadt ráunk, mert kicsinyes gondolkodás-
sal, büns télenséggel rettentő mulasztá-
sokat követünk el.

Tetemre hívjuk azokat, kik ebben a
részese. Ha nem mardossa lelküket az ön-
vád, ha nem érzik szívükben, hogy részesei
e kis leány halálának, akkor olyan gonosz
könyvelmőséggel állunk szemben, mely az
örültség határait érinti. Ha pedig érzik a
reájuk nehezülő, az őket terhelő vád su-
lyát: akkor meg van a bűnhődésük is. . .

A város közegészségügyi bizottsága
pénteken ismét ülést tartott. Sazon konstá-
lították, hogy hitvány pénzkérdésen, még
hitványabb formakérdéseken mulott az,
hogy a közegészségügyi bizottság határozatát
nem teljesítették.

Olyannyira, hogy *Purjesz Zsigmond*
egyelemünk tudós tanára, akit mindnyájunk
határtalan tisztelete és szeretete övez; kijel-
lentette, hogy *le fogja vonni e tény konze-
kvenciát*. Azt t. i., hogy lemond a bizottság
elnöki tisztségéről, ha nem fogantatásitják a
bizottság határozatát.

Már két hónappal ezelőtt kimondták,
hogy fertőtlenítő intézet kell. Ehhez szükség
van két egyénre; egyenként 6—60 korona
havi fizetéssel. Am ezt nem lehet — mondja
a bölcs tanács — nekünk nincs jogunk új
állásokat kreálni, hanem adunk napszámo-
kat, De azt sem adtak. Talán ehhez sem
volt joguk. Azóta volt egy közgyűlés: de
erről szó sem esett. S külföldben is a bölcs
tanács szomorúan tördelte a kezét: *nincs
pénz*. Erre nincs: de van mára: kiállítás-
tanulmányozásra, küldöttségszolgálatra; mindenre
van a városnak pénze, csak erre nincs.
Ezenfajta a közegészségügyi bizottság erre
vonakodó intézkedéseit nem teljesíteték.
Álljon hát oda *Hübsch Leonora* koporsója
mellé a városi tanács; vajjon oda állhat e
tisztá lelkiismerettel.

Ebben a kérdésben mi nem ismertünk
előzést. Ebben az ügyben ezek és ezek
kívánalmait, érdekeit képviseljük. Am a mi
szavunk gyenge. De visszhangja erősebb.
Mert akciónak visszhangja támadt a pol-
gárság körében.

Biztos forrásból vett értesüléseink sze-
rint, több előkelő városi polgár mozgalmat
indított az iránt, hogy a skarlát-járvány
ügyében népgyűlést hívnak össze, már a
legközelebbi napokban. A polgárság másutt
nem nyilváníthatja szavát, akarát: tehát
ezen népgyűlés elé terjesztik ama indítványt:
**keressék meg táviratilag a kor-
mányt, egy kormánybiztos leküld-
sére.** Mert ebben a városban erre van
szükség. Mert ebben a városban hivatalos
halottakat temetnek.

De mozgalom indult meg a városi tör-
vényhatóság tagjai között is. Talán már ma,
de holnap bizonyosan beadják a polgármes-
terhez az ívet egy rendkívüli közgyűlés ösz-
szehívására. Melyen szamentérik az intéz-
kedéseket. S megköveteljük, hogy a köz-
egészségügyi bizottság jegyzőkönyve szerint
állapítsák meg a különbözet a hozott
határozatok és a tett intézkedések között.
A különbözet, a mi ott felmerül: az az
oka, hogy ezt a várost kiszolgáltatták a
skarlát-járvány kénye-kedvére. (h.)

A beteg gyermekek karácsonyfájára.

Kolozsvár, dec. 13.

Tegnap lapunkban megemlékeztünk a
Károina-kórház beteg gyerekeiről. Aki-
ket: egy helyigminiszteri rendelet meg-
fosztott karácsonyfajuktól. S kértük: ad-
janak egy pár fillért azok, a kiknek van;
legyen ünnep azokban a betegszobákban
is, melyben szegény gyerekek kórágyon
feküsznek. Soraink nem maradtak vissz-
hang nélkül.

Az első között volt *Heinrich Józsa*,
a tanítónőképződe jószágos lelkü igazga-
tónője, kitől az alábbi levél kíséretében
vettünk tíz koronát.

Az „Ujság” Tekintetes Szerkesztőségének
Helyben.

Becsés lapjuk tegnapi számában köz-
szételt felhívás folytán kildök 10 koronát
és kérem a Tekintetes Szerkesztő-
séget, méltóztatassék ezen csekély össze-
get a Károina-kórházban levő beteg
gyermekek karácsonyfájára fordítani.

Tisztelettel
Heinrich Józsa.

Ugyancsak tegnap vettünk dr. *Haller*
Károly min. tanácsos, egyetemi tanártól
5 koronát a következő levél kíséretében:

Kolozsvár, 1903. dec. 12.

baráti, testvéri kézzel megsimogatta volna lázas homlokát, a ki szerető ajakkal csókolt volna meg égő, kicserepezett, tüzes ajakát, a ki vigaszt nyújtott volna neki ott, abban a szomorú, kietlen sötétségben. Kínzóta és emésztve gyötörte a retentő baj, mely már a vége felé járt, mikor sürgöny érkezett a családhoz, *Kolozsvárra*, hogy jöjjenek, mert a fia beteg, nagyon beteg. Tegnap, szombaton délelőtt akartak utra kelni a közeli rokonok, a kis Bálint ápolására. De közvetlenül az elindulás előtt új távirat jött, szomorú rövidséggel jelentvén, hogy a kis *Nemes Bálint gróf meghalt London egyik szállodájában*. Öngyilkossággal vetett véget szenvedéseinek.

Meghalt... Ott, abban a vak, rideg idegenben, ott halt meg, ugy, egyedül, a kis tizenhétéves esztendő, deli gróf-fiu. A tudás fájára vágyott s most már ott van, a minek csodás rejtélyét annyian kutajuk lázas fővel, hasztalan. S a gyászabborult Nemes és Bethlen-családok szomorúan várják a hazatérő gyerek koporsóját, hogy elborítsák azt szívük virágával, hulló könyveikkel.

— **(A Bethlen Gábor-kör kuruc-estélye.)** A kolozsvári „Bethlen Gábor-kör“ II. Rákóczi Ferenc dicső küzdelmének 200 éves emlékére e hó 16-án, szerdán délután 5 órakor az ev. ref. theologia disztemben hazafias céljai elmozdítására Kuruc-estélyt rendez. Az estély fényes és gazdag programját itt közöljük: 1. Rákóczi nyitány: Előadja az egyetemi ifjuság zenekara. 2. Népdal egybeleg. Zongorán előadja: Máthá Mariska orvóhely. 3. Felolvasás: Irsay József ev. ref. lelkész. 4. Endrődi Sándor kuruc-dalai Goll Jánostól: En-kli az ev. ref. theol. facultás énekkara. 5. Türogtató hangok. (Rákóczi versek.) Irta Felszeghy Dező, Szavaija: Tótvölgyi Margit, a kolozsvári Nemzeti Színház tagja, Csikay György zenekarának kíséretével. 6. Kuruc nóták. Káldi Gyulától. Énekli az ev. ref. theol. facultás énekkara. 7. Rodostói ányak. Irta: Harsányi Kálmán. Szavaija: Gyárfás Sándor ev. ref. theologus. 8. Hunyadi induló. Előadja az egyetemi ifjuság zenekara.

— **(A karácsonyi vásár megnyitása.)** Ma délelőtti 11 órakor nyílik meg ünnepélyesen a kolozsvári ipar- és kereskedelmi helyi iparcikkéből rendezett karácsonyi vásár, melynek rendezője, Hevesi Józseffel az élén, önzetlen buzgalommal fáradozott hónapok óta, hogy a hazai ipar dicsőségére és hasznára szolgáló vásár minél fényesebb eredménnyel járjon. Reméljük, hogy a nagyközönség is a leghatásosabban támogatni fogja iparosaink törekvését, kik mellé a kolozsvári társadalom legkiválóbb urasszonyai szegődtek oda a vásár védnökei gyanánt. A vásár fővédnökei: Gróf Bethlen Árpád és dr. Hegedűs Sándorné, védnökök: gr. Bethlen Bálintné, dr. Bartók Györgyné, gr. Eszterházy Jánosné, Ferencz Józsefné, dr. Gidófalvy Istvánné, Ioczedi Sámuelné, dr. Óvári Kelemené, Szvacsina Gézané, br. Wesselényi Ferencné, br. Wesselényi Istvánné, br. Wesselényi Miklósné.

— **(A Székely-kiállítás.)** Kimerítő módon volt alkalmunk foglalkozni már a Székely-kiállítás ügyével, mely az összes érdekelt tényezők figyelmét foglalkoztatja. A kolozsvári székely Erdélyi Gazdasági-Egyet a kiállítás tervezetét s az erre vonatkozó felszólításokat szétküldötte már az összes számításba vett hatóságoknak és egyetemeknek, melyek hihetileg lelkesedéssel és örömmel fognak közreműködni a kiállítás sikere érdekében.

— **(A közbághid megnyitása.)** E hó 16-án, kedden délután 3 órakor lesz a kolozsvári közbághid ünnepélyes megnyitása. A város gazdasági életére nézve fontos dátumot jelent ez ünnepély, melyre ezután is fölhiujuk az érdeklődők figyelmét. A tanács e megnyitásra meghívta a törvényhatóság bizottsági tagjait, a szakiparosokat s a helybeli lapok képviselőit is. Egyébiránt tegnap már próbavágást is rendeztetett a vágóhídon s e próba a hivatalos jelentések szerint kitűnően sikerült. A közbághidat másnap, e hó 16-ikán reggel adják át a közforgalomnak.

— **(Uj lap.)** Debrecenben ifj. Móricz Pál, a jeles vidéki hírlapíró szerkesztésében új napilap indult meg „Debreceni Független Ujság“ címmel, mely a civisek és a hajduság között lesz hivatva hirdetni a függetlenségi eszméket.

— **(A családi botrányok városa.)** Egyik nagyváradi lap keserű felajdulása nyomán adják ezt a nevet a pöcsparti Párisnak, melyben a családi erkölcsöt retentő állapotban lehetnek, ha a saját ilyen jere-miadéknak panaszoja a szörnyű hűtelen-ségek botrányait. Így ír a lap:

Egy sereg szomorú tragédia vérezte meg a sziveket és dulta fel családok boldogságát Nagyváradon a napokban. Tragédiák, a melyekről nem írhatunk s a melyeknek sajnálatos botrányos részleteit hiába írják meg nekünk élénk színezéssel lapunknak ismeretlen barátai, hírlapírói kötelesség és tisztességérzetünk tiltja, hogy e tragédiák szerencsétlen hőseit megnevezzük, a megdöbbentő eseteket, a melyekről különben „az egész város beszél“, nyilvánosságra hozzuk. Elégé megverte az Isten azokat a férfieket és asszonyokat, a kiknek családi szentélyébe belopódzott a botrány ordoja s a kik most válni kénytelenek egymástól. Lelketlen az a körülő és kíváncsiság, mely az ilyen szomorú eseteket per longum et latum a nyilvánosság előtt igyekszik tárgyalni.

Mintha a modern korszellemnek járványa fertőzné meg a lelkeket s mintha az az erkölcselenség, mely a közélet minden terén ijesztő módon végzi pusztítását, legvehemenssebbül a családi élet boldogságára, nyugalma s a hitvesi hűsége törne. Nem is annyira az alsó néposztályban, mint inkább az uri rendben lazul meg a családi élet kötelességeinek érzése és alig mulik hét, hogy a nagy Galeottó újabb meg újabb házasságtöréseiről, asszonyzúzásokról s megindított szennázációs válpörökről ne tudjon regélni. Ezek a szomorú példák pedig mintha csak ragadósak volnának s mintha Jean Főuriert, a híres francia szociológust igazolnák, ki a házasságot mai formájában avult, türhetlen és rest-urálódnó intézménynek prédikálja s a szabad szerelemnek, a nők alapjogának csinál lelkesen propagandát.

Bizonys az, hogy olyan botrányos esetek, a melyenck a legutóbbi napokban történtek Nagyváradon, gondolkozásra készítik azokat is, a kik immorálisnak tartottak eddig minden feminista mozgalmat. De leginkább töprengésre készítik azokat a nőien urakat, a kikre a házasságtörés-török oly nagy buzgalommal igyekeznek ráfűzni Hymen rózsaláncát s a kik elgondolkoznak most, hogy vajjon megfelel-e a modern életjajazásnak az Irásnak az a böles intelve, hogy: „Nem jó az embernek egyedül lenni!“...

— **(A Magyar Szó és a szamosújvári Társalkodó-kör.)** Megirtuk, hogy a szamosújvári Társalkodó kör két tagja indítványt adott be, hogy a „Magyar Szó“t gróf Majláth püspök ellen irt cikkei miatt az egyetből hagyják ki. Az egyet választmány a héten tartott gyűlésében tárgyalta a két indítványt és elhatározta, hogy a „Magyar Szó“ című napilapot illet és tisztességet sértő kifejezéseit többé nem fogja megrendelni.

x **Placcintár és Grosz** hatóságilag engedélyezett szállodalai, vendéglői és kávéházi személyzet elhelyezést, pénzkölcsönt, adást-vevést közvetítő és privát házi elhelyező irodája **Kolozsvárt, Mátyás király-tér 12. szám.** — Telefon 494. sz.

x **Uj irodalmi vállalat** terjesztésére jó föllépésű intelligens egyéneknek *magas jutalékkal* alkalmazunk. „*Korvin Mátyás*“ r. t. *Kolozsvár* Deák Ferenc-utca 21. 5—*.

x **Régi magyar könyveket** és egész könyvtárakat megvételre keres a „*Korvin Mátyás*“ részvénytársaság *Kolozsvárt*, Deák-Ferenc-utca 21. sz. 5—*.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, vasárnap, 1903. dec. 13-án:

Délután 3 órakor leszállított helyárrakkal:

EGY GÖRBE NAP.

Este 7 órakor rendes helyárrakkal:

A CIGÁNY.

Kezdeté 7-kor, vége fél 10 kor.

Holnap, hétfőn, dec. 14-én:

A TAVASZ.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Vasárnap d. u.: Egy görbe nap.
Vasárnap este: A cigány. (b. 70 sz.)
Hétfő: A tavasz. (b. 71.)
Kedd: A baba. (b. 72.)
Szerda: Sötétség. (b. 73.)
Csütörtök: Denise. (b. 74.)
Péntek: Ocskay brigádéros. (b. 75.)
Szombat: A cigánybáró. (b. 76.) Krausz Adél és Toronyi Gyula m. v.
Vasárnap d. u.: Szökött katona.
este: A denevér. (b. 77.)
Krausz Adél és Toronyi Gyula m. v.

* **Lili.** Feledhetetlenül szépek a Lili dallamai és bár tiszser is látta mindenegykünk, azért újolag is megtekinthe a páholyok bodros fűrtű lányokkal és emlékeiket földéző mamákkal, tapsolván Lilit, Hervé utólrhetetlen, bájos, költői alkotását.

Tegnap is megtekinthe a páholyok, melyek már annyi sok Lili tükéletes művészetének és annival több Lili kísértetkezésének voltak a tanúi. Bajos dolog is, új szám gyanánt fölvenni egy-egy ily szerepet a primadonnai repertoárba, a midőn önként kínálkozik az összehasonlítások kísértése. Szabó Mariska most először vállalkozott a Lili szereplésre. És mindjárt kimondhatjuk, hogy vállalkozás törekvését meleg taps és rokonszenv kísérte az egész est folyamán. Hanggal itt-ott ha nem is birta tén, de játékanak tudásge, megjelenésének kedvessége a jobbik közé sorozták Szabó Mariska Lilijét, kinek nem egy énekszámat kellett megismételnie. Kassa i Plincharja ügyes katona volt. Hadnagyi uniformisa ugyan teljesen megegyezett a vármegyei huszárok viselésével, de erről nem ő tehet. Arról sem, hogy a mikor látkát és egész alakját egyébiránt teljes mértékben élvezetel nézzük, diszonanciát okoz — az énekhang teljes eltűnése ténye. Szakács bárója, Dezséri: Sapint Hipotese és Szegő Endre Bompán professzorja szintén kellő mértékben rászolgáltak a publikum elismerésére. (b.)

* **Színházi hírek.** Ma délután Ágai és Almási énekes bohózata, az „Egy görbe nap“, este pedig Szigligeti népsziműve, „A

cigány“ kerül föllevenítésre. Zsiga cigány szerepében újra Szentgyörgyi Istvánt, míg Rózi szerepében Tótvölgyi Margitot fogja élvezhetni a közönség. Évike szerepét Károlyi Leona játssa. — Holnap, hétfőn, Strausz operettje, a „Tavas“ kerül színre hatodsor, az eredeti szereposztással. — Kedden a „Baba“, Andran operettje szerepel a műsoron. A címszerepet Lónyai Piroksa játssa. — Szerdán Ruttkai drámáját, a „Sötétség“-et adják újolag a korábbi szereposztással. — Csütörtökön Denise, Dumas rég nem adott társadalmi színműve kerül színre új betanulással és szereposztással. A címszerepet Tótvölgyi Margit játssa s mellette Szakács, Szegő, Mészáros, Tompa, Dezséri, Laczkó Aranka, Hegedűs Szerafin, Palotai Piroksa és Élsy Emilia lesznek az előadás főszereplői.

• **Vendégszereplések.** Vendégszereplést jelent a színház vezetősége a mo t jövő hétre. Krausz Adél, a m. kir. zeneakadémia opera iskolájának végzett növendéke, ki eddig külföldi színházaknál működött és Toronyi Gyula, ugyancsak az opera végzett növendéke, jelenleg a szatmári színház fiatal tenoristája két estén fognak együttesen vendégszerepelni. Szombaton Cigány-báró-ban Krausz Adél Saffit, Toronyi a címszerepet, vasárnap este A denevér-ben Krausz Adél Rosalindát, Toronyi pedig Alfrédet fogja énekelni.

IRODALOM.

Heine.

I.

Szeretünk egymást ifju hévvel,
Szívünk boldog volt és vidám,
Férj s feleséget játszadoztunk,
De nem mertünk civódni ám.
Csak jártunk, kelünk és szaladtunk
És csokolózunk és kacagtunk
S miközbe szólt a nóta, tréffa,
Meg is öleltem néha-néha.
A végén aztán, csacska kedvben,
Bujósdiú jártunk, mind a ketten...
És oly ügyesen bújtunk el, lásd,
Hogy többé meg se lelünk egymást!

II.

Halvány arcokra róttá fel
Nyomat a fájdalom, —
De kolduló szó nem fakad
E gögös ajkakon.

Ah, büszke ahhoz ez aiai!
Csókol s kacag csupán!
És gúnyolódik akkor is,
Ha meghalok talán....

Bíró Artúr.

Táviratok

Férjgyilkos uriaszony.

— Távirati tudósítás. —

Békés-Gyula, dec. 12.

Néhány évvel ezelőtt kápolnok m. nos-tori Nyisztor Adorján békés-csabai járásbírósi albiró nőt vett a város legszebb leányát: **Mudrony Annát**. Mindketten szép vagyonnal is bírtak. Másfél év múlva Nyisztor kinevezték Gyulára törvényszéki bírónak. Kezdetben nagy, nyílt házat vitt a fiatal házaspár. Nemrégiben azonban a pletyka szárnyára vette az asszonyt. Tőlük nem messze lakott ugyanis az asszony egy nővére, ki Lukács Andor központi főszozla birónál van férjnél. A pletyka tudni vélte, hogy Nyiszterné nem a testvére kedvéért jár Lukácsné házához, hanem az ugyanazon udvarban lakó Kubik Gyula szolgabírósi irnokért, a ki pedig külsőre csak árnyéka lehetne a dalás terméti Nyiszternak. Két évvel ezelőtt Nyisztor egy hivatalos kiutalásból hazatérve, az asszonynál találta Kubikot. Akkor elismították a botrányt és ettől fogva a házaspár teljesen visszavonult életet élt.

Akkor ugyanis Nyiszterné öngyilkossági kísérletet követett el és hetekig feküdt beteg. Hogy a nagyobb botrányt kikerüljék, megállapodtak abban, hogy addig együtt élnek, míg gyermekük hét esztendőse lesz és akkor szeg csendben elválnak.

Nyisztor közben visszahelyeztetette magát Csabára. Felesége sűrűn járt át Gyulára. Vagy négy héttel ezelőtt Nyisztor betegeskedni kezdett. Állandóan bégörösköl, fejfájás, hányási inger, majd hirtelen rosszul-létek lepték meg és láthatólag lesoványodott. — **Az orvosai megállapították, hogy betegsége csupán mérgezésből eredhet.** Kutatni kezdték ennek okát. — A napokban Nyisztor felkereste Márkus Mihály gyulai ügyvéd. Elmondotta, hogy irodájában megjelent egy oláh legény és bevallotta, hogy Nyiszterné 100 forintot adott neki, hogy arra az este-re, ha férjét az általa beadott mérég nem pusztítaná el, akkor egy pisztolylyal lopózzék be éjjel a házukba. Egy meghitt cselédje be fogja vezetni a bíró háló-szobájába és ott löjje, vagy verje agyon Nyisztert.

Nyisztor a felvilágosítás után gyermekeit félve, hazarohant. A felesége észrevette rajta, hogy férje reájtott bűnös tervére. Hiányos öltözköben kirohant és áthajtatott Kubikhoz Gyulára. Ez megjárd és nem adott menedéket az asszonynak, a ki ennél fogva édesanyja csabai pusztájára menekült.

A rendőrség és csendőrség megindította a nyomozást. Nyiszterné székében megtalálták a mérget.

A rendőrség kihallgatta Kubikot, a

cselédjét és a felbérelt oláhot. Az ügyesség indítványozta a bűnszüretség összes tagjainak letartóztatását. A központi vizsgálóbíró helyettese azonban megtagadta az ügyesség indítványának végrehajtását.

Nyisztor iránt — ki áthelyezését kérelmezte — óriási a részvétel.

Nyiszterné beteges fekszik Lukácsék-nál. Családja most azon fáradozik, hogy hisztérikus téboly címén elmeegógyintézetbe tétessék.

A függetlenségi párt a nemzethez.

Budapest, dec. 12.

A függetlenségi és 48-as párt ma este értekezletet tartott, melyen Mezőssy Béla előterjesztette a manifestumot. A manifestum „Szózat a nemzethez“ címmel a következőket mondja el:

Hitték és remélték, hogy az egységesen megnyilatkozó nemzeti akarat nem marad hatás nélkül. De ebben csalókoztak. Most már beláthatja mindenki, hogy a 67-es alap utjában áll a nemzeti előhaladásnak. Szégyen leírni, de tény az, hogy a kormánypártnak nem kell a magyar vezényleti nyelv. Isten és emberek előtt a kormánypártot terhel a felelősség. A kormánypárt elmulasztotta a függetlenségi párt mellé állani abban a történeti pillanatban, midőn fegyvert lehetett volna szegezni bármily magasról jövő nyomással szemben is. Ilyen körülmények között az obstrukció fegyverével élni továbbra is — céltalan.

A küzdelem azonban nem volt eredménytelen: megtermékenyítette a magyar közélet talaját. A manifestum ezután elősorolja a vívmányokat, miket az obstrukció elért. A katonai hatalom támadását visszaverték, a hadiparancsossal szemben kimondták, hogy minden jog a nemzetből ered és minden jognak egyedüli forrása a nemzeti akarat. A magyar tiszteket áthelyezik a magyar ezredekhez, a katonai nevelés terén előrehaladás lesz. Hogy a megkezdett munka milyen idő alatt és milyen arányban legyen befejezve, az tisztán a nemzet-től függ. Azért kívánta a párt a parlamenti reformot és ha ez elkövetkezik, úgy dönthet a nemzet a választási urnánál a haza jövő sorsa felett.

Legyetek ott, — így fejeződik be a szózat — sorakozzatok egy szívvel zászlónk alá, a mellé a párt mellé, melyet a haza függetlenségén kívül más érdek nem vezet és mely felemelt fővel híven teljesítette kötelességét és ennek tudatában nyugodtan várja az ítéletet.

Mezőssy Béla „szózat“-át, egyhangulag elfogadta a párt.

Körber.

Magyarország ellen.

Budapest, decz. 12.

Az urakháza mai ülésének befejezése előtt Windischgrätz herceg felvilágosítást kért Körbertől az iránt, hogy minő reformokat terveznek Magyarországon a hadsereg vonatkozásában és azok foganatosításánál meg lesz-e óva a hadsereg közössége és a korona felségjoga? Körber válasza kijelenti, hogy a kormány változatlanul fenntartja álláspontját. A kiegyezést a birodalom két felének együttes beleegyezésével alkotmányos uton lehet csak megvalósítani. Jellemző bizonyíték erre a delegáció ügyrendje, mely szerint ha külön egyöntetű határozat nem hozatnék, együtt szavaznak. A korona felségjogát semmiben sem változtak. Ismeri az intézkedéseket, melyek most oly élénk megvitát tárgyát alkották, anélkül, hogy a nyilvánosság azok tartalmáról pontosan értesülhetett volna, miután azok legnagyobb része még nincs is végleg megállapítva. Nem akarom — ugymond — azok írtékét kisebbiteni, de kijelentem, hogy azok a hadsereg külső vagy belső egységét, alapját megvalósítani nem fogják. A hadsereg marad a régi és a kettéválasztás minden gondolatát visszautasítom, sőt feljogosítva érzem magamat arra is, hogy azt az össz-birodalom elleni bünténynek nevezzem. Semmi kettéosztásról nem lehet szó míg a kiegyezési törvény életben van, s ezt semmiféle nemzeti aspirációk elő nem idézhetik.

Thun gróf indítványára vita indult meg Körber válasza felett.

Windischgrätz kijelenti, hogy belenyugszik a válaszába, de az urakháza jelentse ki, hogy ragaszkodik a hadsereg egységéhez és a felségjogokhoz.

Budapesti gabona-tőzsde.

A hangulat üzletellen és gyenge. Hátaridő és készáruüzlet teljesen pang.

Névleges árak:

Buza ápr.	760—70
Rozs „	657—58
Zab „	548—49
Tengeri máj.	515—16

„Ujság“

ELŐFIZETÉSI ÁRAK!

Negyedévre..... 6 kor.
Egy óra..... 2 kor.

Mutatvány számokat kívánatra 4 napig szívesen küld a kiadóhivatal.

Felolós szerkesztő:

HERCZEG JENŐ.

Lapfajtájados:

GOMBOS FERENCZ.

NYILTTÉR.

Nyilatkozat.

Tudomást szereztünk arról, hogy az E. M. K. E. mai válaszmányi ülésén oly vádak hangzottak el a kolozsvári kereskedők ellen, melyek az első betűtől, az utolsóig hazugságok.

Mi nem kötöttünk semmiféle kartell-t az osztrák cukor pártolására, sem a magyar cukor mellőzésére.

Kijelentjük tehát, hogy azt, aki ezt a hirt eddig hírlapi cikkeken, ma pedig az Emke gyűlésén terjesztette, *hazug rágalmazónak nyilvánítjuk.*

Kolozsvár, 1903. dec. 12.

Több kereskedő.

Legolcsóbb

Pénzkölcsönt

törlesztéses pénzkölcsönökét földbirtokra, kolozsvári házakra a legolcsóbb kamat mellett, szolid alapon gyorsan elintézek, valamint drága kamatu kölcsönökét olcsóbb törlesztéses kölcsönre átkonvertálók.

Kölcsönt kaphatnak

katonatisztok, állami, megyei, városi és magán-tisztviselők, hivatalnokok 5—15 évi kis részletekben való visszafizetés mellett minden 1000 korona kölcsön után 12 évre tőke és kamatban havonta circa 10 kor. fizetendő, minden irányban a legnagyobb discretio biztosítatik.

FRIEDMANN SÁMUEL

országos földhitel- és személykölcsön intézete Kolozsvár, Király-utca 16. Értekezni lehet 2347 délután fél 3—5 óráig. 14—*

Előleg nem szükséges!

Egy jó családból való leány, ki németül is tud, felvétetik bejáró tanulóleány-nak egy helybeli elsőrangú virágüzletbe. Cím a kiadóhivatalban.

MERCUR váltóüzleti részvénytársaság

BUDAPEST, V., Fűrdő-utca 3. szám.

Vesz és elad

vidéki takarékpénztár- és bankrészvényeket, tőzsdén nem jegyzett papirokat és azokra, valamint minden egyéb

értékpapír és sorsjegyre igen előnyös előleget folyósít.

Bank- és tőzsdéügyekben szakértői felvilágosítással ingyen szolgál.

Bankosztály. Sorsjegyzoszt. Váltóüzlet.

A m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusítóhelye.

Sorsjegyek csekély havi részletfizetésre, előnyös sorsjegytársaságok.

Sorsjegybiztosítás: legolcsóbb díj szabás, kívánatra bérmentve.

Rövid leveleim: **MERCUR**, Budapest, **FÜRDŐ-UTCA**. Részvényt. kor. 1,000,000. 2889 5—12

Árverési hirdetmény.

A Nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. Miniszter ur 101039. számú rendelete alapján az alább felsorolt termények a f. évi december hó 22-én d. e. 10 órakor a maros-ludasi kincstári birtokkezelőség hivatalos helyiségében nyilvános szóbeli árverésen el fognak adni.

Eladásra kerül:

Az alsó- és felsődetreheimi birtokról 35 q. kendermag, 24 q. vadrepce, 1100 liter bor; a maros-ludasi birtokról 150 q. burgonya, 20 q. kendermag, 20 q. pászuly; a fehéregyházi birtokról 105 q. burgonya, 80 kg. almaaszalvány, 560 liter almabor is végül a kolozsvári birtokról 900 liter bor, mely termények tételenként fognak kikiáltatni.

Felbivatnak ennél fogva mindazok, akik erre a terményekre árverezni óhajtanak, hogy a fent jelzett időben és helyen megjelenni sziveskedjenek.

A termények, illetve minták a hivatalos órák alatt megtekinthetők az illetékes birtokkezelőségnél és az árverés napján Maros-Ludason, az árverési feltételek pedig a fenti helyeken kívül ezen felügyelőségénél is.

Kolozsváron, 1903. december hó 4-én.

A kolozsvári állattenyésztési kerületi m. kir. Felügyelőség.

Szám. 680—1903.
vhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kolozsvári kir. törvényszék 1903. évi 10873. számú végzése következtében dr. Papp József ügyvéd által képviselt a Népbank részvénytársaság javára Endes Nina, Endes László, Endes Lászlóné és Bakó Albert ellen 191 korona s jár. erejéig 1903. évi október hó 6-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 885 koronára becsült következő ingóságok, nyújtott: sertések és szarvasmarhák nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a Kolozsvár vidéki kir. járásbíró 1903. évi V. 892/2. számú végzése folytán 191 korona (1000 forint) értékű, ennek 1903. évi június hó 5. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 84 korona 72 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Szucsák és Bács községében, adó-sok lakásán leendő eszközölésre 1903. decz. hó 19-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kintitetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legelőbbet ígérőnek, szükség esetén becsárón alul is elfognak adni.

Amennyiben az előírt közzététel ingóságokat mások is le és felülírtak és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Kolozsvárt, 1903. évi november hó 23-ik napján.
Piger János,
kir. bír. végrehajtó.

29 87 1—1

VÁSÁROLJON
ÜGYVÉDJELŐLT
SORSJEGYET
1273 NYEREMÉNY
20.000 KOR.
10.000 KOR.
FŐNYEREMÉNY NYERHETŐ
SORSJEGYEK MINDENÜTT KAPHATÓK
KEZELŐSÉG: VIII. NAGYFŐVÁROS-UTCA 26
HUZÁS: 1903 DECEMBER 31-ÉN

Kolozsvárt, Szentegyház-utca 1/a. 2532 23—* (Róm. kath. bérpalota.) Világ-Panoráma

1903. december 13-tól december 19-ig

Új felvételek!

Olaszország

Verona, Cap-Mentone, Firenze, Capri stb.
Minden vasárnap, szerdán és pénteken este 6-tól 9 óráig belépti díj felemelés nélkül

Látható: d. e. 9—12-ig, délután 2—10 óráig.

Belépti díjak: Felnőttek számára 40 fill., tanulók, gyermekek és katonák (örmmestertől lefelé) 20 fillért fizetnek.

Vegyünk Sorsjegyet!
— MAGYAR —
„Iparművészeti” Ára: 1 korona!

Főnyeremény: **30,000 korona.**

Főelárusító az **Erdélyi Bank és Takarékpénztár Kolozsvárt.**

Karácsonyi és Újévi ajándék!

3—4 korona

havi részletfizetés mellett egész könyvtár berendezek: Magyar Remekírók, Pallas Lexikon, Jókai Mór, Bötvös Károly, Bárány József, Herczeg Ferencz, Mikszáth Kálmán, Sipulusz művei, orvosi és jogi szakkönyvek, mindenféle diszkönyv gyönyörű és díszes kiállításban kaphatók.

Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részv. társaság
képviselője:
Strasser Jzidor Kolozsvár, Konvéd-utca 18.

hová szíves megkereséseket kérek.
Ajánlatokkal és mintakötetekkel bármikor

Telef. 485. készségesen szolgálok. Telef. 485.

Lucca
a likörök királya, az előkelőség kedvence
Kapható csakis elsőrangú üzletekben és kávéházakban
LUCCA TÁRSASÁG
Hamburgban.
Vasárnaponként Magyarországi részére
Hirsch és Perl
BUDAPEST,
V. Szabadság-tér 6.
Telefon 36—60. Telefon 36—60
Nagybani főelárusító:
Brázay Kálmán Budapest
Kapható Kolozsvárt:
Szele Márton, Kónya Sándor cégeknél.

A Nagyszebeni Földhitelintézet

törlesztési jelzálog-kölcsönöket ad:

2000 koronától kezdő összegekben, mely kölcsönök készpénzben fizetendők ki és 4 1/2%, 4 3/4% és 5% kamattal és 1/3% kezelési díj mellett a törlesztéssel együtt félévi részletekben visszafizetendők a következő feltételek alatt, még pedig minden 1000 korona tőke után fizetendő:

A)	
1. 10 évi törlesztésre fél évenként	K. 65.04 f.
2. 20 évi „	K. 41.75 f.
3. 30 évi „	K. 34.79 f.
Legkisebb kölcsön 2000 korona, kivételesen 1000 koronától fogva is.	
B)	
1. 15 évi törlesztésre fél évenként	K. 48.52 f.
2. 25 évi „	K. 36.57 f.
3. 35 évi „	K. 32.05 f.
Legkisebb kölcsön 5000 korona.	
C)	
1. 30 évi törlesztésre fél évenként	K. 32.92 f.
2. 40 1/2 évi „	K. 29.69 f.
3. 50 évi „	K. 28.22 f.
Legkisebb kölcsön 10.000 korona.	
D)	
1. 50 évi törlesztésre fél évenként	K. 26.11 f.
Legkisebb kölcsön 30.000 korona.	
Az ötven évi kölcsönök csak földbirtokokra adtak, a többiek nagyobb vidéki városokban házakra is megelőző helyszíni szemle után.	
Kölcsön folyamodványok az alulírtakhoz benyújthatók, ki minden bővebb felvilágosítást is készséggel ad.	
Erdélyi erdő-faanyag- és bánya-ügynökség.	
Gombos Benő Kolozsvár, Malom-utca 16. sz.	

Kitűnő minőségű tűzifa

tiszta méretekben kapható

Betegh Péter

faraktárából

1 61 4 köbméter I. oszt. nem usztatott hasábos tűzifa 11 frt.
1 61 4 köbméter I. oszt. nem usztatott vastag hantottfa 11 frt.
1 61 4 köbméter I. oszt. nem usztatott hasábos tűzifa 10 frt.
1 61 4 köbméter I. oszt. nem usztatott vegyes dorongfa 9 frt.
1 61 4 köbméter II. oszt. nem usztatott szép hantottfa 9 frt.

Házhoz szállítva 1 forinttal drágább.

2836 — Waggonszámra árendemény. — 17/50

Vízonteladónak jelentékeny árkedvezmény.

Megrendelhető irodahelyiségben: Egyetem-utca 3. sz.

Szele Márton, Dániel Antal és Tauffer Dezső főtéri üzleteiben.

Braun Mihály
hangszerkészítő
KOLOZSVÁRT,
Wesselyni M.-u. 18.

Nagy raktár az összes hangszerben.
Nagy javítóműhely.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Karácsony és újév alkalmából leszállított árak!

Sárga Kristóf

fehértanú- és vászonraktárában Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 3. sz.

A legnagyobb választékban kaphatók:

Férfi, női és gyermek fehérneműk és harisnyák.

Különlegességek: dúsz választék minden kivitelű divatos férfi- és női ingek, alsó-nadrágok, gallér, kezelt és finom zsebkendőkben.

Szőnyegek

minden fajta és minőségben, u. m.: sa, lon-, fali-, futó-, ágyelibe- és pamlag- szőnyegek, továbbá valódi Linoleum minden szélesség és nagyságban.

Hazai pokróczok, utazó- és gyapjú-takarók, fűző-köppeny, ruha, lepedő, törölköző, kalap és keztyűk.

Amerikai önműködő ablak rejtők fűtőkára.

Elvállal kiházasítási vagy magánszükségre kívánt mindenféle fehérneműk pontos elkészítését, kitűnő szabás és jó összeállításra legnagyobb figyelem fordítatik.

Valódi késmárki lendamasz asztalnemű 25% gyári áron alól kapható.

A városi és vidéki Nagyközönség szíves figyelmébe.

Bronztárgyak, Dohányzó és írókészletek, Képek, Nippek és Disztárgyak.
Valódi angol és francia Illatszerek,
Kölnivizek, Toilett és gyógy-szappanok.
Fog, Köröm, Haj és Ruhakefék.

Schuster Emil
Kolozsvár, Mátyás király-tér. (Gróf Radetzky-palota.)
Telefon: 183.

Leghíresebb gyártmányú seretes és golyós Vadászfegyverek
Revolverek, Töltényhüvelyek és Revolvertöltények.
Vadászpók és Csizmák, Halinák, Gummi Vadász-cizmák és Csizmák, Amerikai Szárcsizmák urak, nők és gyermekek részére.

Valódi dániai iramszarvas szörme vagy flanel beléssel.
Bőrnadrágok, Mellények és Sapkák. — Vizhatlan Loden Felöltők, Kabátok és Sapkák, Kötött, szőr, Glace, szarvasbőr és valódi Angol Keztyűk. Teljesen veszélytelen villamos zseb és olvasó lámpák, külön telenek.

Valamint több itt fel nem sorolható cikkek állandó nagy választékban.

Játékszerek.

Valódi Erdélyi hegyaljai Tisztán kezelt borok!

2514 43—*

A borfogyasztó közönséget, kirándulókat, mulatság rendező bizottságokat tisztelettel értesítem, hogy kedvező bevásárlások folytán beszerzett, úgy mint saját termésű valódi hazai borok, Erdélynek leghíresebb borvidékeiről, mely borok szakértők által rég egy rangban a híres Tokajival osztályozva vannak, a legmesszebbmenő felelősség és legelőnyösebb árak mellett, a következőképen eladásra bocsátom.

Zárt palaczkokban literenként:

Erdélyi hegyaljai krakkói asztali bor I. oszt. — K 84 f
" " " " " II. " — K 72 f
" " " " " III. " — K 60 f
" " " " " IV. " — K 10 f

Zárt 7 deciliteres palaczkokban:

Erdélyi hegyaljai som — K 90 f
" risling — K 90 f
" muskotály — K 20 f
Valódi egri bikavér — K 20 f
" piros bor, literenként — K 84 f

Ezen árak mellett a fogyasztási adó már ki van fizetve! Ezen árak bárhol hazaszállítva készpénzfizetés mellett értendők. — Üvegek 15 napra kölcsönkép adatainak.

Telefonon megrendelhető és minden időtájban hazaszállítatik!

Borüzletem szoliditására személyes meggyőződésért kérv, maradtam tisztelettel

Ötvös Dánielné,

Telefonszám 511.

KOLOZSVÁRT, Óvár, Bocskay-utca 1. szám,

(Mátyás király születési háza szomszédságában).

Házhelyek eladása!

Az „Erdélyi Gazdasági Egylet” és Orbók Mór-féle

parcellázott területen
(Heltal-utca és Tordal-út között)

több 200—500 öles

házhely eladó!

Az utak ki vannak építve s a jövő év elején a csatornázás és vízvezeték is bevezetettik.

A tavaszon építeni lehet!

Villák építésére is kiválóan szép, egészséges, alkalmas és közeli hely!

Ily célra már több telek el is adatott!!

A véglegesen megállapított eladási árak és egyéb feltételek megtudhatók, — részletes magyarázó térképek kaphatók —

és vételek eszközölhetők:

az „Erdélyi Gazdasági Egylet” titkári hivatalánál

Petőfi- (régli Kultúra) utca 7. sz. I. em.

Naponta délelőtti 11—1 óráig és délután 3—4 óráig.